

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgavebetegnelse | Edition Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : Forfatterens Forlag : Jacob Behrends Tryk, 1827

Fysiske størrelse | Physical extent:

Tøxen, Jørgen Karstens Blok.; af Blok Tøxen.

Ret og Frihed eller: fem danske og tre tydske,
efter Tidsfølgen ordnede, verdensborgerlige
Digte

2. forandrede Oplag.

24 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.
Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

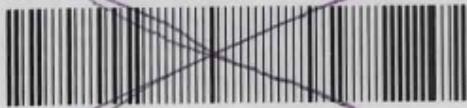

Blok Tøxen.
Int. og Friar.
22d Oglag.
1827.

53. - 13.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1. 2.S 53 8°

1 1 53 0 8 00091 6

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130023474868

Ket og Frihed

eller:

fem danske og tre tyske,
efter Tidsfolgen ordnede,
verdensbogelige Digte;

af

Blok Töxen.

„It is the curse of kings, to be attended
By slaves, that take their humours for a warrant.“

(Forbandelse for Fyrsterne det er,
At Trælle tjene dem, og Fuldmagt see
I Herrens Luner.)

„Shakespear.“

Andet, forandrede Oplag.
(Uden Afdrag til Bedste for Græferne.)

Kjøbenhavn, 1827.

Forfatterens Forlag; Jacob Behrends Tryf.

Forord.

I Slutningen af forrige og Begyndelsen af dette Aar, alt-saa forend nogen anden danske Mand havde udgivet Noget til Bedste for Grækerfolket, besorgede jeg 1re Oplag af fol-gende lille Digsamling trykt her og solgt i Norge, Sve-ri ge og Tydskland, til Indtegt for hūnt ulykkelige Folk, uden Afdrag af Omkostninger. Nu, da der ogsaa i Dan-mark virkes for Grækerne, ønsker jeg ligeledes, at yde dem min Skjærv i dette 2de forandrede Oplag, som sælges, trykt med ny Skrift paa fint Velinpapiir, og smukt hæftet, paa Kjøbenhavns Adressecomptoir, for 2 Mrk. Uftrykket, eller hvad Mere Nogen menneskejærligen maatte ville give. Herr Redacteur Jetzmark har den Godhed, at modtage de ind-kommende Pengesummer og besørge Beløbet i sin Tid, efter offentlig Kundgiørelse af Givernes Navne, eller Mærke, af-sendt til Bestemmelsen, uden noget som helst Afdrag.

Jovrigt haaber jeg, at den gamle, allerede indtil Væm-melse gjentagne, Sniksnak om Grækernes Fordærvelse ei vil asholde Nogen fra at hjælpe Menneskehedens ødlestede Læreres ulykkelige Efterkommere! De udodelige Navne: Botzaris, Kanaris, Mialis, Missolunghi, osv., osv., beviser hin Paaskands Usandhed. At der gives mange slette Mennesker i et Land, som igjennem Aarhundreder har vaandet sig under den meest umenneskelige og lastefulde Statsstyrelse,

er en Kjendsgjerning, der blot kan opvække en tankeløs Daa-
res Forundring, og forlede ham til, at miskjende et heelt Folk.
Det tænkende Menneske, som veed, at der ogsaa findes mange
slette Mennesker under de bedre Regjeringer, bemærker tvært-
imod, med glad Forundring og Beundring, at Jordens ædleste
Folkestammes hærlige Rod endnu er frist, i over totusindaarig
(fra Macedoneraaget begyndende) Fordærvelses fuldeste Morads.
Lader os ikke forundre os over, at Nygrækerland vi-
ser os en Kolokotroni, men — nok engang ville vi
nævne dem med Glede og Beundring — en Markos
Botzaris og hans Frænder, en Kanaris, en Mialis,
ja, en heel Helleby: et Missolungi!

Kjbenhavn, den 12te October, 1827.

Blok Toren.

Indholdsliste.

Danske Digte:

Nr.		Side
1.	Voldsherredomme. (1821.)	7
2.	Guddommen og Trællen. (1821.)	8
3.	Valdemar von Qualen. (1822.)	9
4.	Sanct Petersborg. (1825.)	12
5.	Til Grækerland. (1826.)	13

Lydste Digte:

1.	An das Dampfschiff Caledonia. (1819.) . .	18
2.	An America. (1824.)	20
3.	G. G. Byron. (1824.)	23

Nr. 1.

Voldsherredømme.

(Efter Brooke.)

(1821.)

Hvad end man siger:

Hverken arvet Krav, eiheller Tillids
Fribaarne Valg, saalidt som Præsters Salve,

Slet Intet mægter,

At hævde Last og Vold,

At give Lov til lovlos Bælde,

At binde Tro til Brede,

Bygge Vanvid paa Fornuft,

Retsfærdighed paa Uret.

Voldsdøaab hæver Hylding,

Og Hver, som frænker Ret,

Hvor end hans Bælde udspang,

Bor evigt stømples: "Voldsmænd!"

Nr. 2.

Guddommen og Trællen.

(Efter det Tyske.)

(1821.)

„Hvi, Menneske! hvem riigt jeg haver prydet,
Hvi stuer knurrende min Himmel du?“

„O Fader! barnligt havde jeg mig frysset,
Men, al! min Lykke stred mod Boldsmænds Hu;
Vaar, Sommer, Høst og Vinter har mig tydet,
At Trællens Grav først dækker Livets Gru:
Min usle Hytte ingen Lov beskytter,
Dg ingen Frelser til min Klage lytter.“

„Siiig, Menneske! som jeg til Frihed skabte,
Hvor blev dens høie Aand, jeg stjeked' dig?“

„I Trællesind og Egennytte tabte
Hver Talsmand hist for Hyrstens Trone sig;
Lav, fornem Psbel halvt forstenet gabte,
Naar jeg, om Net, frimodigt nærmest' mig:
Om Fred — om Frelse derfor jeg dig beder,
Thi ingen Skytsaand meer min Arne freder!“

„Du, som Udsadeligheds Krands jeg rakte,
Hvi stander du med blegen Blasyn hist?“
 „Fra Skjøndsel mig din indre Stemme vakte,
Og derfor greb jeg Sværd mod Bold og List;
Dog, at! jeg kunde Kampen ikke magte,
Thi næppe Gen mod Ti jeg stred forvist.
 „Men reddet gaa'r, hvо modigt veed, at
Ind i min Hal, naar Pligt og Vre falde!“

Valdemar von Qualeit.

(1822.)

Das Leben ist der Güter höchstes nicht!

Schiller.

Mahoms Bodler hærge Tempes Dale,
Hellas's[By]rge farver Christenblod,
Lyholiters og Ranuders Tale
Stæmpler arvet Boldsfærd ret og god.

Af! thi Oldet viden Leding sloved':
 Vilde Horder saged' Slægtens Marv!
 Friheds Morder faldt; men Lehnsaand roved'
 Mid-Olds Spiir, til Nytids Treellearv.

Dog — end banker mangt et ædelt Hjerte,
 Reent og varmt, for Godt og Skjont og Sandt:
 Tidens Dag med Fryd, dens Nat med Smerte,
 Skued' det i Sagas Straaler grandt.

Haabet, og sig selv, i Dsgnets Brimmel
 Laber aldrig Daadgudindens Ven:
 Paa henrundne Seclers Skjæbnehimmel
 Fandt sin Samtids Stjerner han igjen.

Naar han Lyset seer i Kamp med Morke,
 Naar han hører Vanwids Munkesnak,
 Stræber han, i Gjerning Gud at dyrke,
 Øfrende, for Kraften, Herren Tat.

Stille Tænker dyrker Gud i Aanden,
 Naar han følder Logn med Sandheds Mod;
 Helten dyrker ham, med Sværd i Haanden,
 Naar han vier Ret sit Hjerteblood.

Ogsaa under gamle Danmarks Ege
 Grebe Skjalde Retsfærdskampens Luur,
 Ogsaa der dens hoie Toner stege,
 Rungende bag Oldtids Kæmpemuur.

Dg de vakte mangen Ynglings Længsel,
 At omgjorde sig med Heltens Sværd,
 Sprænge Undertryktes Morderfængsel,
 Eller falde, sig og Frihed værd.

Valdemar! Hvad Navn monn' vel os minde
 Saa om Danmarks store Hedenold?
 Valdemar! hūn Krands Du vilde vinde,
 Thi Du varst en Yngling gjev og bold.

Derfor rev Du Dig af Faders Arme,
 Derfor bed Farvel Du Moderjord:
 Selvist Haansmīil kjolned' ei din Barne,
 Thi Du folte, Brodres Nod var stor.

Paa Zeitunys blodbestørkte Hoie
 Segned' Tyrken for Dit danske Sværd;
 See! da lufked' Seirens Gud Dit Die,
 Men: Du faldt Dit Dan og Hellas værd!

I en Tempelhal, paa Ares's Bange,
 Ristedes en nordisk Bautasteen:
 Under Pindars hoie Seierssange
 Smuldre Danakjømpens Heltebeen.

Men, hans Aaland, paa Friheds Drævinge,
 Hilser Marathon og Svarteraa,
 Anende, at intet Spør kan bringe
 Atter Død, hvor Tiden bod: "Opstaa!"

Nr. 4.

Sanct Petersborg;

den 19de November, 1824.

(1825.)

Fra Dybets Huler farer Stormen frem,
Og Fjeldets Graner bøve for dens Komme:
Af, inden næste Midjenat er omme
Har grumt Oceanens Bolge føldet dem!

Ræd flyver Lapp'en gjennem Sneens Sky,
Paa Skiens Binge, hjem til Hyttens Rue,
Mens underligt hans Hjerte monne grue;
Thi Bjergets stærke Fetter hyle: "Fly!"

Hist! Egir høver op det hvide Bryst
Af Finnerhavets høie, mørke Bove,
Der flynges vildt mod Norden's Egesslove,
I vrede Elementers Kjømpedyrt.

Stolt vælter der sig Nevas rappe Glob,
Fremstyrrende af Kunstens Klippesliser.....
Liigt Sneglens Skal dem Oceanet knuser:
Den Havfru' kvæder, hvor nys Borgen stod!

Hvor — for et Sekel — Peters store Aaland
 I Dybets Svælg nedmaned' Skyens Fjelde,
 Chaotisk Afgrunds Stromme etter vœlde:
 Et Siv er Kunsten for Naturens Haand!

Kun Gud er Herren, over os og den:
 Han vinke — stolte Keiserborge svinde!
 Forladtes Zaare drager han til Minde,
 Voldsbrottens Dommer — Undertryktes Ven!

En Afsky ham andægtig Hykler er:
 Han præger Lognen paa skinhellig Pande;
 Og evigt os skal Jordelivet sande:
 Gud styrer Dag, og Nat, og Morgenstjær!

Nr. 5.

Til Gräkerland.

(1826.)

Du staar som Bergenes Egg, der hvælver mod himlen sin Krone,
 Medens i Dybet dens Nod trodser den vældige Storm.

Homeros.

Kunstens, Viisdoms, Friheds Fødeland,
 Gamle Hellas, herligt Du opstander!
 Kraftigt følder Du hver Avindsmand:
 Christne Riddring — Mahoms vilde Bander.

Kun et Skjændselssold kan glemme Dig,
 Moderland for alle store Minder,
 Der saa sedt og edelt flynge sig
 I hver Krands, som Landens Liv os binder.
 Ja, hvad Herligt findes vel paa Jord,
 Hvad Udødeligt i Kunstens Rige,
 Hvad paa Grandster-Afgrunds dybe Stige,
 Der ei om Dit Monsterland sig snoer?
 Hvor mod Himlen Død also sig svang,
 Hvor Heracles Kjempekollen forte,
 Hvor Homeross Heltelivet sang,
 Hvor Athene Solons Biisdom horte;
 Hvor Wesp op oprulled' Fablens Blad,
 Hvor Miltiades Tyrannen kued',
 Hvor til Seiren Pindar Lovsang kvad,
 Hvor Heroer Sophocles omlued';
 Hvor, i Steen og Farve, Skjonheds Glands
 Phidias, Apelles himmelst præged',
 Hvor først Socrates gav Livet Sands,
 Hvor Hippocrates dets Bunder læged';
 Hvor med Skjemten Aristophanes,
 Og med Alvor Thucydid os maled',
 Hvor mod Trældoms Lag Demosthenes,
 Lenkeknusende, sit Lyn uttaled'.

Bel neddaled' dybt Din lyse Sol
 I trælbundne Seclers mørke Bove:

Guldet veied' Alt fra Pol til Pol;
 Stormands Lune gjaldt for Ret og Love;
 Lumske Munke kvæded' Trøllesang
 Under Friheds høie Tempelbue,
 Indtil Østens Horders Sværdeklang
 Bod Dig, hylde Isla ms vilde Lue.

Den udtarede Din sidste Marv:
 Ved dens Altar Dine Kvinder blegned',
 For dens BoddelsværD Din Manddom segned',
 Fra Din Barndom sit Du kval i Arv.

Saa, i Livets Grav, Du vaanded' Dig
 Tre Aarhundreder af Jammerdage;
 Ingen Trelses Engel nærméd' sig,
 Troesbrodre ændsed' ei Din Klage;
 Thi, saa bradt, som Sæbeboldens Skær,
 Svandt hūnt Gry fra Ruriks gamle Rige:
 Læter maned' frem Dit rustne SværD;
 Statskunst lod dem alle trolest svige.

Men nysmeddet Lænke blev for tung,
 Da med Kundstabs Vegt sig Frihed nærméd':
 Gubben fisi til Arreslegen ung,
 Thi hans Glavind Tro og Arne skjerméd'.

Og nu kjælt af Graven Du opstod,
 Vældigt knusende Satrapens Børge,
 Lændte Baunen høit paa alle Bjerger,
 Farved' Slætten med Dit Hjerteblod.

Markos Botzaris Dit Banner svang
 Over Leoniders Bautastene;
 Gi Themistocles stod længer' ene,
 Thi Micalis kvad sin Seierssang;
 Bølgen selv Din Kanaris antændte
 Til et Luehav af Gækerild,
 Der fra Dybet flog sin Binge vild
 Om de bange Snækker, Stambul sendte.

Da forbandt sig Guld og Svig med Bold,
 For at knuse Friheds Ornevinge;
 Christne Nidding gif mod Dig i Sold,
 Og indvied' Øsmans Morderklinger:
 Bonapartes Svend hün Turban tog,
 Som hans Herre bar ved Nilen's Bredde;
 Ignats skrev ham i sin Helgenbog:
 Broder Svig jo Broder Bold maa redde!

Derfor vowed' man, at spotte Gud,
 Og at haane hvert et ødest Hjerte,
 Ved at stemple helligt Boldsmænds Bud,
 Og vanhellig Undertryktes Smerte.

Vildt end raser Stormen mod Din Kyft;
 Hung'rens Demon troner Ali's Slave
 Hist paa Missolung his Heltegrave;
 Skjøndsel hyler os hans Seiersrost!

Dog — forsag ei i den svare Strid!
 Han, som veirer bort Tyranners Trone,
 Skuer naadigt til Din Tornekrone:
 Snart den kommer, Frelsens store Zib!

Indtil da hver kjærlig Broderhaand
 Øfre mildt, paa Dine Fædres Grave,
 Ringe Skjærv for Livets sterste Gave:
 Edel Mennest' ligheds lyse Aand!

An das Dampfschiff Caledonia,
 bei dessen erster Abfahrt
 von Kopenhagen nach Kiel;
 den 25sten Mai, 1819.

Im Fleiß' kann dich die Biene meistern;
 In der Geschicklichkeit ein Wurm dein Lehrer sehn;
 Dein Wissen theilst du mit vorgezog'nem Geistern;
 Die Kunst, o Mensch, hast du allein!

Schiller.

Feuergeist des hohen Promethiden,
 Immer höher strebt dein kühner Flug;
 Bis zum Thron' des donnernden Chroniden
 Lenkest rastlos du den Riesenzug:
 Auf der Silberfluth der Wolkenmeere
 Schwebst zur Sonne mit dem Adler du,
 Und, beherrschend das Gesetz der Schwere,
 Fliegt dein Kiel dem tiefsten Abgrund' zu.

Zwar mußt, gleich Alcmenens Sohn, du ringen
 Mit der Molchenbrut verjährter Nacht:
 Pfaff' und Junker wollen stolz erzwingen
 Was dein Hauch schon längst ins Grab gebracht.
 Doch, daheim ist jene Zeit gegangen,
 Die nur Ritter, Mönch und Knecht gebar:
 Deine Löne, Menschenbildung, klangen
 Schon des Volkes Millionenshaar!

Morsche Ahnen — finstre Priesterlehren
 Zucken nur im letzten Todeskrampf':
 Alle Stourdzas, alle Harmse wehren
 Schwach dem Lichte in des Lichtes Kampf'.
 Schwinden wird des Wahnes Nachtgebilde
 Vor der Wahrheit hellem Morgenroth;
 Walten wird Religion, so milde,
 Göttlich lindernd jede Erdennoth.

Auch du, jüngstes Kind der hohen Flamme,
 Die Prometheus einst der Sonn' entschlug,
 Auch du, das die hohe Kunst als Amme
 Und das tiefe Meer als Mutter trug:
 Sey gesegnet uns, du Bild der Zeiten,
 Die durch Meer und Feuer vorwärts zieh'n!
 Möge dich, wie sie, die Gottheit leiten!
 Mögest, Schiff, den Klippen du entflieh'n!

Nr. 2.

An America.

(1824.)

Noch wildern rings der Barbarei
 Verjährt' Wust und Schimmel;
 Doch ämstig pflegest Du und treu
 Des Götterstrahls vom Himmel;
 Gestreut wird hoher Menschheit Saat!
 Bald keimet Rath,
 Strebt auf, und reist Herzenhat.
 Aus hoher Bildnis blühe schön
 Ein neu' Athen,
 Wo Xenophont' in Schatten geh'n!

J. H. Vog.

Sey mir gegrüßt, Columbus's Findelkind!
 Zerfleischtes Opfer graus'er Pizarronen!
 Dreihundert Jahr' bließ der Sciroccowind
 Des Henkerthums durch Deine Blumenzonen.
 Nur selten stiegen Himmliche herab,
 Die Balsam in die tiefen Wunden gossen:
 Geschlechter sanken in Dein off'nes Grab,
 Eh' Deinem Schoß' Unsterbliche entsprossen.
 Den frommen Penn als Fremdling nahmst Du auf:
 Er heilte mild was seine Hand berührte;
 Sein fernes Grab barg langer Zeiten Lauf,
 Eh' Gott zu Dir die eig'nen Retter führte.

Doch — groß tritt hier Dein Washington hervor:
 Sein Helden Schwert erkämpft der Menschheit Rechte;
 Dein Franklin öffnet dort des Lichtes Thor:
 Sein Blitz zerstählt des Finsterthumes Knechte.
 In Dir auch erst der Norden frei erstand,
 Und warf mit Kraft zurück die Schmach der Ketten,
 Indes im Staube sich Dein Süden wand,
 Um nur ein Sclavendaseyn zu erretten.
 Dein Beispiel lange staunt' er feige an,
 Bis ihn der Hader seiner Dränger weckte:
 In Bolivar traf erst die Zeit den Mann,
 Des festen Muth kein neuer Alba^{*)} schreckte.

Dir lächelt Colon's ädler Schatten zu,
 Columbia's unsterblicher Befreier!
 Was kühn er fand, entrissest kühner Du
 Dem Flügelschlag' der Raubbrut seiner Geier.
 Für Ewigkeiten grünet schon Dein Kranz:
 Ihn wird der ädlen Menschheit Hand Dir reichen;
 Erlöster Freudenthränen sind sein Glanz,
 Nicht Unschuldsblut erschlag'ner Brüderleichen.
 Im Himmel einst wird Washington Dir nah'n;
 Zum Thron' des Ewigen wird er Dich führen:
 Dich wird als seinen Sohn der Herr empfah'n,
 Weil Seraphim die gold'nen Harfen röhren!

^{*)} Der spanische Feldherr Morillo.

Frei gruß ich Dich, Columbus's Findel-
kind!

Du troze kühn der Zwangherr'n Gleißnerbunde!
Gib jedem Iturbid' die Todeswunde!
Nie senge Dich der Knechtschaft Höllenwind!

Anmerkung.

Die im obigen Gedichte enthaltene Verszeile:

"Gib jedem Iturbid' die Todeswunde!"

ist buchstäblich erfüllt worden, und liefert einen neuen Be-
weis, daß die Alten nicht ganz ohne Grund einen Dichter
und einen Wahrsager mit demselben Worte (*vates*) bezeich-
neten. Als das Gedicht "An America" zum ersten Male
im Drucke erschien (Februar, 1824), lebte nämlich der ent-
throne mexicanische Kaiser Iturbide ganz ruhig in Ita-
lien, wurde aber einige Monate nachher in Mexico er-
schossen.

Nr. 3.

†

George Gordon Byron.

(1788—1824—36.)

*„There is a tear for all, that die,
A mourner o'er the humblest grave;
But nations swell the funeral cry,
And triumph weeps above the brave.“*

Für jeden Todten gibt es eine Zähre,
Und einen Träurer an des Elends Gruft;
Der Völker Grablied tönt des Niedeln Ehre,
Und selbst der Sieg weiht ihm Cypressenduft.)

„Byron.“

Hast Du sie gesprengt, der Erde Ketten,
Freier Geist in einer Sclavenzeit?
Solltest Du Dein Hellas nicht erretten,
Dem Du Leier, Schwert und Gold geweiht? —
Ach! sie welkten schnell, die holden Blüthen,
Die der Hoffnung Sonnenblume trug!
Wo der Willkür feile Knechte wüteten
Lenkt kein Genius der Thaten Flug.
Zwar entströmte Deinem Flammenherzen
Manche Gluth zum jungen Freiheitsherd;
Du vergaßest Deine eignen Schmerzen,
Und ergriffest, groß, der Menschheit Schwert:

Aber — langsam reiset alles Große,
 Wo des Haders wilder Same schießt;
 Wo, auf freier Ahnen Todtenmoose,
 Tausendjähr'ge Unterjochung spriest;
 Wo entmenschte Sclavenbanden hausen,
 Naum entronnen ihrer Henker Wuth;
 Wo der schnöden Staatskunst Wogen brausen,
 Düsterroth von Unterdrückter Blut'. —
 Doch — Dein Werk wird nimmer untergehen:
 Was die Hora reist, erhält die Noth;
 Strahlend wird der Name Byron stehen
 In der Freiheit schönstem Morgenroth.
 Mag die Mode manchem Barden fröhnen,
 Der die ferne Zukunft nicht erreicht!
 Deine kühne Harfe wird noch tönen,
 Wann, vergessen, längst Verläumding schweigt.

Ruhe denn, im Glanze Deiner Thaten!
 Dich wird segnen freier Zukunft Zeit,
 Die Tyrannen, von der Stund' geweiht,
 Brandmaal gibt, weil sie die Welt verrathen.

